

en älv

Brevet som kom handlade inte om sommarsäd, vinbärsbuskar eller körsbärsträd, men nära på. Det kom från några skiftesdelägare i byarna Mårdsele, Bjursele och Ekorrsele-Ekorrlund. Och det vädjade »till hela Sveriges folk om hjälp inför hotet om Vindelälvens utbyggnad». Brevet vore värt att återges i sin helhet, men det får räcka med ytterligare två meningar: »Av våra tre byars 49 skiftesdelägare är 43 emot all reglering av Vindelälven. Vi frågar oss med både fruktan och bitterhet om lösningen av ett tillfälligt sysselsättningsproblem får leda till att våra egna och våra förfäders livsverk spolieras, samtidigt som vi för alltid förlorar den trivsel vi nu känner för vår hembygd».

Regeringen har nu beslutat sig för att skona Vindelälven. Men det skedde sedan man grunnat i flera år och visat ett vankelemod som överträffar det mesta – och efter decennier av försummelse på miljövårdsområdet.

Riksdagen har en gång sagt nej till en utbyggnad av Vindelälven. Det har ungdomen däruppe också gjort. Ställd inför detta obehagliga faktum insinuerade en kommunalpamp – med betoning på ordets sista stavelse – i en TV-intervju att skolbarnen indoktrinerats av sina lärare. Dessbättre dementerades detta våltaligt i samma program av såväl lärare som elever.

Nej – bestämda sådana – har också de flesta remissinstanser sagt. Bland dem TCO, UKÄ och Naturvårdsverket. Ett ja har däremot LO uttalat. LO och socialdemokratiska partiet är – för att

använda deras egen älsklingsmetafor – »två grenar på samma träd». Efter vad som skett de senaste åren finns anledning förmoda att inte många sådana träd längre växer längs Vindelälven.

Oppositionspartierna har ihärdigt och i enighet bekämpat planerna på älvens utbyggnad – här har det bästa hos konservatismen på ett slående sätt manifesterats! Men det skall erkännas att oppositionen även haft stöd av några socialdemokrater. Bland dem fru Nancy Eriksson. En av invånarna däruppe lär ha döpt sin båt till Nancy med anledning av detta. Det har både hon och båten förtjänat.

De historiker som en gång studerar Vindelälvsdebatten kommer troligen att förvånas över mycket, exempelvis över regeringspartiets alla krumbukter. De baxnar när de konstaterar att dessa delvis ägt rum samtidigt med det internationella miljövårdsåret, och två år innan ett stort miljövårdssymposium skulle arrangeras i Sverige.

Det fanns en tid då en utbyggnad av

de norrländska älvarna var motiverad. Vi behövde elkraft. Men de skälen existerar inte längre. Vårt kraftbehov kan numera tillgodoses på andra sätt.

Allra mest kommer dock sannolikt historikerna att häpna över de arbetsmarknadspolitiska motiveringarna till att skövla Vindelälven. Man ville ge människor sysselsättning, hette det. Det ville man genom att driva andra människor från gård och grund och genom att fördärva oersättliga naturvärden och turismöjligheter. Det var inga uppbyggande sysselsättningar man tänkte ge dessa arbetslöshets-hotade människor. Det vad destruktiva arbeten, arbeten som tusentals och åter tusentals människor här i landet skulle sett på med avsky och förbittring. För att inte tala om deras efterkommande.

Tänk, säger sig historikerna, att det fanns en regering som funderade på att utsätta en grupp människor för en sådan indignation. Det måste varit produkten av en politisk cynism som övervann allt.

Matti Häggström